

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep.
0030 OSLO

Deres referanse:

Vår referanse: 22/00326-1

Vår dato: 31.01.2023

Fellesorganisasjonen (FO)

Mariboegs gate 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
+47 919 19 916

E-post:
kontor@fo.no

Bankgiro: 9001.06.35674

Bankgiro kontingent:
9001.08.71394

Org.nr:
870 953 852 MVA

fo.no

Fellesorganisasjonen (FO) sine krav til statsbudsjett 2024 til Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforeningen for sosialarbeidere. FO organiserer nærmere 35 000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

FO sine krav til statsbudsjettet handler om å investere i velferdsstaten og i de ansatte som jobber der. En trygg, åpen og tilgjengelig velferdsstat er vår felles beredskap for å løse og forbygge kriser. Det siste året har vært preget av kriser. Økte strømpriser, dyrere matvarer og rentehevinger preger de fleste familier i Norge, men som alltid rammer krisene hardest dem som hadde det vanskelig fra før. I stramme økonomiske tider er en aktiv fordelingspolitikk og kraftfull sosialpolitikk spesielt viktig.

Vi er opptatt av at tillitsreformen følges opp i samsvar med Hurdalsplattformen. Tillitsreform forutsetter at ansatte får tid og tillit til å gi bedre tjenester. Den må utformes i tett samarbeid med brukerorganisasjoner, tillitsvalgte og ledelsen i alle store, offentlige virksomheter. Vi forventer at dette følges opp i statsbudsjettet og at departementene setter av midler til innføring av tillitsreform og gir tydelige styringssignaler gjennom for eksempel tildelingsbrev for innføring av reformen.

Medlemmene våre jobber innenfor ulike velferdstjenester, og har god kunnskap om hvordan tjenestene fungerer og hva som skal til for at de skal bedre. Vi ser hver dag at sosiale kriser krever sosialfaglige løsninger. Derfor har vi beskrevet og begrunnet våre krav til statsbudsjett for 2024.

FOs krav til statsbudsjett 2024:

- Bevilg midler og ressurser til helhetlig gjennomgang av NAV i tråd med anmodningsvedtak 905, 11. mai 2021
- SIFOs referansebudsjett må være grunnlag for å beregne økonomisk sosialhjelp.

- Bevilg midler til å videreføre økningen av varig tilrettelagt arbeid (VTA) med minimum 500 plasser, hvor hovedvekten av plassene er VTA-S-plasser øremerket personer med utviklingshemming.
- Deltakere i VTA må få oppfølging i tråd med HELT MED-modellen, som innebærer varig oppfølging av jobbspesialist
- Bevilg midler til å forebygge og bekjempe vold og trusler om vold mot ansatte i helse-, omsorgs-, og sosialsektoren. Arbeidstilsynet må få midler til kartlegging, kontroll, oppfølging og veiledning i tråd med forskriften til AML 23A.
- Styrk trepartssamarbeidet. Inkluder og involver partsrepresentanter i offentlige utvalg, ekspertgrupper, arbeidsgrupper og andre fora hvor de har partsinteresser å ivareta.
- Sett av særskilte midler til arbeid med å innføre tillitsreform i tjenestene arbeids- og inkluderingsdepartementet har ansvar for.

Helhetlig gjennomgang av NAV

Etter at EØS-skandalen avdekket alvorlig svikt i NAVs fortolkning av eget regelverk, har FO jobbet for en helhetlig gjennomgang av NAV. I forrige stortingsperiode fremmet Arbeiderpartiet Representantforslag 130 S (2020-2021) om et styrket NAV. Et enstemmig Storting stemte for å be «regjeringen fremme sak om en gjennomgang av utfordringer i Nav for å sikre at Nav yter gode tjenester til befolkningen.» Dette arbeidet er nå igangsatt. Det er utarbeidet mandat for utviklingen av organisasjonen med framdriftsplan og plan for arbeidet. FO er fornøyd med at prosessen er i gang, men oppfatter den skisserte framdriftsplanen som i overkant ambisiøs.

Hurdalsplattformen inneholder flere tiltak for å bedre kvaliteten i NAV, deriblant en tillitsreform i NAV. FO støtter tiltakene som foreslås, men vil advare mot å tegne kartet før vi kjenner terrenget. Vi er bekymret for at direktoratet går for fort fram og at beslutninger om endringer blir fattet på for svakt kunnskapsgrunnlag. Vi ber derfor om at det settes av midler til en helhetlig gjennomgang av NAV som ser på kompetansesammensetning, organisering, styringsform, samhandling og tilgjengelighet i tjenesten, og som ivaretar både de statlige og kommunale tjenestene i partnerskapet.

FOs krav:

- Bevilg midler og ressurser til helhetlig gjennomgang av NAV

Økonomisk sosialhjelp

I stramme økonomiske tider som vi er inne i nå er aktiv fordelingspolitikk særlig viktig. De som lever på de laveste økonomiske stønadene som minstepensjonen i folketrygden eller sosialhjelp, var allerede i minus, og har det enda vanskeligere nå. Tallet på lavinntektsfamilier og fattige vil fortsette å øke om vi ikke iverksetter tiltak for å motvirke dette. Det vil ramme de som har minst fra før, de som allerede lever på et minimum. Særlig vil dette gå ut over barna, men også enslige stønadsmottakere, minstepensjonister og de med de laveste inntektene. Ett tiltak er å øke satsene for økonomisk sosialhjelp.

FOs krav:

- SIFOs referansebudsjett må være grunnlag for å beregne økonomisk sosialhjelp.

Alle som kan og vil arbeide må få mulighet

Personer med behov for tilrettelegging og tiltak for å komme i arbeid, og beholde arbeidet, må sikres nødvendige tiltak. Personer med utviklingshemming deltar i svært liten grad i ordinært arbeidsliv. Økt deltakelse er et sterkt og effektivt virkemiddel for å skape et mer inkluderende samfunn. FN-konvensjonen (CRPD artikkel 27) slår fast at mennesker med nedsatt funksjonsevne har rett til arbeid på lik linje med andre. Staten

må iverksette hensiktsmessige tiltak for å oppnå dette. FO mener ansvaret for arbeidsmarkedstiltak for personer med nedsatt funksjonsevne må forbli en statlig ordning.

Ifølge tall fra NAKU¹ er trenden for antall personer med utviklingshemming i arbeidsmarkedstiltak synkende mellom 2012- 2017. Tall fra ASVL² viser at 8 av 10 personer med utviklingshemming mellom 18 og 25 år står helt uten tilbud. I første halvdel av 2022, er det registrert ca. 12 500 VTA plasser. Blant disse plassene er det kun mellom 30 og 40 % som er tilbud til utviklingshemmede.

Hvert år går så mange som 800 -1000 personer med behov for ekstra tilrettelegging og oppfølging i arbeidsmarkedet ut av videregående skole eller tilsvarende. FO mener at det må opprettes 500 VTA-plasser årlig for å kunne dekke behovet for VTA-S (plasser i skjermede bedrifter).

FOs krav:

- Bevilg midler til å videreføre økningen av plasser i varig tilrettelagt arbeid (VTA) med minimum 500 plasser, og øremerk en andel av plassene til personer med utviklingshemming (VTA-S plasser)
- Deltakere i VTA må få oppfølging i tråd med HELT MED-modellen, som innebærer varig oppfølging av jobbspesialist

Et trygt og velfungerende arbeidsliv for ansatte i helse-, omsorg- og sosialsektoren

Forebygge og bekjempe vold og trusler

Ifølge Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) er barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere blant de yrkesgruppene som er mest utsatt for vold og trusler om vold.

Om lag 40% av FO sine medlemmer utsettes for vold og trusler en eller flere ganger i året. Kvinner er gjennomgående mer utsatt enn menn.

Gode arbeidsmiljøforhold er bærebjelken i et bærekraftig norsk arbeidsliv. Ansatte som har en arbeidshverdag som er preget av vold og trusler har ikke gode arbeidsmiljøforhold. Regjeringen må vise at de tar utfordringene knyttet til vold og trusler i arbeidslivet på alvor. Det må bevilges midler til å forebygge og bekjempe vold og trusler om vold mot ansatte i helse-, omsorg- og sosialsektoren. Arbeidstilsynet må sikres ressurser til arbeidet med kontroll, oppfølging og veiledning på dette området.

Styrk trepartssamarbeidet

Trepartssamarbeidet blir framhevet som en suksessfaktor for et trygt og velfungerende arbeidsliv. Dette er positivt. Den norske modellen forutsetter gjensidig tillit og respekt mellom partene. FO forventer at regjeringen går foran som et godt eksempel og bidrar til å styrke trepartssamarbeidet gjennom at partsrepresentantene inkluderes og involveres i offentlige utvalg, ekspertgrupper, arbeidsgrupper og andre fora hvor de er part og har partsinteresser å ivareta.

FOs krav:

- Bevilg midler til å forebygge og bekjempe vold og trusler om vold mot ansatte i helse-, omsorgs-, og sosialsektoren. Arbeidstilsynet må få midler til kartlegging, kontroll, oppfølging og veiledning i tråd med forskriften til AML 23A.
- Styrk trepartssamarbeidet. Partsrepresentanter må inkluderes og involveres i offentlige utvalg, ekspertgrupper, arbeidsgrupper og andre fora hvor de er part og har partsinteresser å ivareta.

Med vennlig hilsen

Sign
Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Sign
Allis Aresdatter
Rådgiver